

Beste lezers,

De agrarische sector in Vlaanderen telt ongeveer 30.000 land- en tuinbouwbedrijven, al daalt dit aantal jaar na jaar. Jonge en/of startende plattelandsondernemers die een bedrijf oprichten of overnemen kunnen dus alleen maar aangemoedigd worden. Maar zoals bij elk beroep moet je opties afwegen ten opzichte van elkaar, elke job heeft zijn voor- en nadelen. Als land- of tuinbouwer ben je je eigen baas, kies je zelf je werkuren, bepaal jij de acties en daarbij horende gevolgen voor je bedrijf, ... Maar aan elke medaille is ook een keerzijde. Als land- of tuinbouwer ben je geheel zelf verantwoordelijk voor je administratie, heb je weinig vrije tijd, moet je continu up-to-date zijn van de laatste regelgevingen, etc.

Elke jonge toekomstige bedrijfsleider moet zich dus bewust zijn van zijn of haar keuze. Zo'n jonge "rurale ondernemer" moet een ideale mix aan eigenschappen bezitten, zoals durf, zelfzekerheid, sterk karakter, creativiteit, technische en economische kennis, noem maar op!

Foto: © Beleidsdomein landbouw en Visserij

Activiteiten

In deze rubriek vermelden we de activiteiten die het Vlaams Ruraal Netwerk in de nabije toekomst organiseert. Voor alle details verwijzen we u naar onze website. Daar vindt u ook informatie over activiteiten die anderen in het kader van het PDPO II organiseren.

Reeds gemist?

Op onze website vindt u een verslag terug van alle activiteiten die het Vlaams Ruraal Netwerk in het verleden organiseerde of bezocht.

Gepland in 2011

Via diverse studiedagen en excursies in binnen- en buitenland komt het Vlaams Ruraal Netwerk naar u toe. Check onze website voor de definitieve data!

22 - 28 augustus: Amaze me Leader! (Finland)

18 oktober: Studiedag 'Vrouwen innoveren en inspireren op het Platteland'

9 december: studiedag op Agribex (landbouwbeurs Brussel, 6 - 11 december)

Zoals je in onze eerste nieuwsbrief van 2011 kon lezen, vormt "ruraal ondernemerschap" het thema voor onze nieuwsbrieven doorheen het huidige jaar. Voor onze tweede nieuwsbrief van dit jaar zijn we specifiek ingegaan op "ontluikend ondernemerschap", waarbij we onder andere een aantal personen aan het woord laten die nog niet lang actief zijn in de land- of tuinbouwsector. Hierbij hebben we geprobeerd om een zo groot mogelijke diversiteit aan sectoren te bundelen.

Zij geven onder andere een paar tips en tricks en situeren de voornaamste problemen, voordelen, drijfveren, ... als jonge/startende ondernemer.

Naast de getuigenissen van deze personen schetsen we ook een algemeen beeld met een aantal cijfers over de starterscursussen en installatieproeven.

Ook delen we graag mee dat er eind dit jaar een video zal uitgebracht worden rond jonge landbouwers. Bij deze doen wij dan ook graag een oproep aan alle jonge landbouwers voor hun medewerking bij de film die onder andere samen met onze Waalse tegenhanger gemaakt zal worden.

Veel leesplezier!

Het Vlaams Ruraal Netwerk-team

Fruit- en sorteerbedrijf Vanhellemont

Foto: Gezin Vanhellemont © Vanhellemont

In hartje Hageland, namelijk in Meensel-Kiezezem, vind je het fruit- en sorteerbedrijf Vanhellemont terug. In hun hoevewinkel kan je niet alleen terecht voor appels en peren, maar ook voor andere afgeleide producten zoals sapjes, confituren, perenadvokaat,...

André Vanhellemont en Jeannine Nijs zijn in 1969 gestart met het bedrijf.

Hun zoon, Mario Vanhellemont, runt sinds 1994 mee het bedrijf. Sinds 2004 is ook zijn broer Gert actief in het bedrijf en heeft in 2010 het andere deel van hun vader overgenomen.

De verkoop van hun fruit aan particulieren was er al sinds de jaren 80, maar in zeer kleine mate. Met de start van hun Jonagoldjenever in 1994, is de aan-huis-verkoop altijd maar groter geworden, ook dankzij de uitbreiding van hun eigen producten en de goede mond-aan-mond-reclame voor hun fruit. En daarom hebben ze begin 2000 een winkelruimte voorzien in het bedrijf. Ondertussen hebben ze het assortiment van hun winkel uitgebreid met andere streekproducten. Ondanks het toenemende aantal klanten, blijft er toch nog voor vele mensen een soort drempelvrees om de hoevewinkel te bezoeken. In die optiek hebben ze gekozen om in 2009 een fruitautomaat te plaatsen.

Voor de overname heeft Gert eerst een B-cursus gevolgd. Een zeer interessante cursus, waar zowel teelt technische als economisch aspecten behandeld worden. Het lijkt hem raadzaam om, alvorens een bedrijf op te starten of over te nemen, deze cursus te volgen. Want ook de gevaren en de moeilijke economische realiteit komen hierin aan bod en zo weet men tenminste op voorhand waar men eventueel aan zal beginnen. Hij heeft het geluk gehad dat hij een goed draaiend bedrijf heeft kunnen overnemen. Ook het feit dat hij dit bedrijf samen met zijn broer Mario kan uitbaten is een zeer groot voordeel. De toenemende regelgeving en papierwerk echter maakt alles er niet makkelijker op. Daarom is een goede ondersteuning zeer belangrijk, weet Gert ons te zeggen.

Varkenshouder Brecht Wyseur

Brecht Wyseur is een jonge varkenshouder. Hij heeft zijn secundair onderwijs gevolgd in het VABI te Roeselare, richting biotechniek. Dan heeft hij de overstap gemaakt naar KATHO Roeselare om er graaueat landbouw te volgen. Daar heeft hij tijdens de uitgebreide stages ondervonden dat het landbouwleven hem meer en meer interesseerde. Brecht heeft ook de B-cursus gevolgd bij Groene Kring.

Zijn ouders hebben het varkensbedrijf overgenomen in 2001 en sinds de zomer van 2009 werkt hij fulltime op het bedrijf. Op 31 december 2009 heeft hij een deel overgenomen van het bedrijf. Brecht raadt iedere jonge starter aan om zich tijdens de overname te laten begeleiden door externe raadgevers. Zij kijken door een neutrale bril en denken aan beide partijen, zowel aan de overnemer als de persoon die het bedrijf overlaat.

De toekomst van de sector is meer en meer een wereldgegeven ; veel hangt tegenwoordig af van de politiek. Toch stelt Brecht als jonge varkenshouder zijn hoop op 2013. Hij hoopt dat de druk dan wat van de lokale markt verdwijnt. Hij geeft ons mee dat je er als startende ondernemer vooral zelf moet in geloven en vooraf goed moet weten waaraan je begint. Ken het bedrijf, de boekhouding en je eigen capaciteiten vooraleer je aan het avontuur begint! Ook stelt de jonge varkenshouder dat hij blij is dat hij eerst vier jaar heeft kunnen werken en sparen.

Een gouden tip van Brecht: gebruik je gezond verstand, laat je goed begeleiden en vergelijk genoeg bankinstellingen. Uiteindelijk doet de hoeveelheid er niet toe, het is wat je eraan verdient dat telt!

Foto: Brecht Wyseur © Brecht Wyseur

Paprikakwekerij Gemapa

Gemapa is een paprikakwekerij in Nevele en bestaat al 25 jaar. Het is de enige paprikakwekerij in Oost-Vlaanderen. Liesbeth Lambrecht heeft in 2008 beslist om in het ouderlijk bedrijf te stappen. Zij houdt zich vooral bezig met de biologische bestrijdingsmiddelen en het merk Flandria. Liesbeth heeft gestudeerd aan de land- en tuinbouwschool in Oedelem. Naast die opleiding volgde ze een aantal cursussen zoals een managementcursus en een cursus over bedrijfsboekhouding. Als startende ondernemer vindt Liesbeth het belangrijk om je open te stellen voor nieuwe ervaringen en de wil te hebben om je constant bij te scholen. Het is tevens belangrijk om je niet te fixeren op één taak, maar op verschillende taken zoals bijvoorbeeld: administratie, het meedraaien in de serres zelf, kennis van de gebruikte machines en apparatuur, ... Op die manier creëer je een breder werkvlak. Doordat Liesbeth niet zelf een bedrijf opstartte, maar in het bedrijf van haar ouders stapte, deed ze geleidelijk aan kennis op en beschikte ze direct over de nodige "know-how". Vooraleer je als startende ondernemer/onderneemster een bedrijf overneemt of in een bedrijf stapt, is het volgens haar belangrijk om zeer goed te reflecteren over die keuze. Je moet kunnen omgaan met stress, nadenken over hoeveel personeel je nodig hebt, je bezig houden met administratie, ...

Om een beeld over dat laatste te geven: je mag rekenen op een halve dag per week die besteed wordt aan het personeel (in Gemapa werken acht personen in vaste dienst en een tiental seizoenarbeiders). Voor Flandria moeten er ook wekelijks gegevens ingevuld worden.

Foto: Liesbeth Lambrecht © Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Er is nog steeds ruimte voor uitbreiding naar de toekomst toe, maar dat zal afhangen van de vraag van de komende jaren. Nu heeft men twee mindere jaren achter de rug omdat het aanbod groot is, maar de vraag vermindert. Het wordt dus afwachten, maar Liesbeth blijft alvast optimistisch!

Opleiding in de landbouw

In Vlaanderen bieden verschillende middelbare scholen en hogescholen opleidingen aan in de land- en tuinbouw. Daarnaast kan een specifieke opleiding gevolgd worden door starters in de land- en tuinbouw. Deze cursus is zelfs verplicht voor wie zich wil vestigen op een land- of tuinbouwbedrijf, hiervoor tussenkomst wenst van het VLIF en geen diploma of getuigschrift van een landbouwopleiding van minstens het niveau hoger secundair onderwijs heeft behaald. Deze opleiding bestaat uit vier delen: 1) starterscursus type A: een algemene cursus van minimum 75 uren; 2) starterscursus type B: een cursus van minimum 40 uren, afgestemd op de landbouwsector waarin de kandidaat-landbouwer zich wenst te vestigen; 3) stage: 20 stagedagen van 8 uren op een land- of tuinbouwbedrijf; 4) installatieproeven: deel 1 is een schriftelijke proef waarin gepoeld wordt naar de kennis van de inhoud van de starterscursus type A. Deel 2 is een mondelinge proef waarin de kandidaat-landbouwer een socio-economische voorstelling geeft van een bedrijf. Enkel wie geslaagd is voor de schriftelijke installatieproef mag de mondelinge installatieproef afleggen. Wie ook voor de mondelinge installatieproef is geslaagd ontvangt een installatieattest.

In 2010 hebben 641 personen de starterscursus type A gevolgd. Van deze deelnemers hebben er 605 vervolgens starterscursus type B gevolgd. 286 personen hebben ook een stage doorlopen. Het verschil in aantallen kan (gedeeltelijk) verklaard worden doordat een aantal deelnemers vrijgesteld waren van starterscursus type B en/of van de stage, en doordat een aantal mensen waarschijnlijk enkel uit interesse starterscursus type A hebben gevolgd. In 2010 hebben uiteindelijk 236 deelnemers een installatieattest bekomen.

Voor verdere informatie over het bekomen van een installatieattest kan u terecht op de website van het Departement Landbouw en Visserij: <http://lv.vlaanderen.be>

Foto: Examen installatieattest © Beleidsdomein Landbouw & Visserij

Foto: aardbei serres © Frank Van Den Steen

Voor onze tweede nieuwsbrief van 2011 hebben we een interview afgenomen van Frank Van Den Steen. Hij heeft een paar jaar geleden de starterscursus voor de land- en tuinbouw gevolgd en is intussen in het ouderlijke bedrijf gestapt. Hij vertelt ons graag zijn verhaal.

Colofon

Deze nieuwsbrief werd gerealiseerd door het Vlaams Ruraal Netwerk, in uitvoering van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 (PDPO II).

Contact:

Vlaams Ruraal Netwerk
Vlaamse overheid
Departement Landbouw en Visserij
Koning Albert II-laan 35, bus 40
1030 Brussel
Tel: +32(0)2 552 77 17
Email: ruraalnetwerk@vlaanderen.be
Website: www.ruraalnetwerk.be

Layout: WIZZ bvba | www.wizz.be

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

v.u. Jules Van Liefveringhe, Secretaris-Generaal,
Departement Landbouw en Visserij

Een jonge rurale ondernemer aan het woord

Wanneer en waarom heb je de starterscursus gevolgd?

In het voorjaar van 2006 heb ik de starterscursus gevolgd met het oog op een eventuele overname van het ouderlijke bedrijf. Ik heb de vier onderdelen van de opleiding doorlopen. Eerst was er het algemene gedeelte, wat voor iedereen hetzelfde is. Daarna volgde deel B van de opleiding. Daar heb ik gekozen voor de specialisatie veehouderij en akkerbouw omdat mijn ouders een biologisch melkveebedrijf hebben en deze specialisatie daar op aansluit. Ik heb daarna stage gelopen op een melkvee- en akkerbouwbedrijf. In het najaar van 2006 heb ik het examen afgelegd en mijn installatieattest bekomen.

Je had dus vooraf geen opleiding in de land- en tuinbouw gevolgd?

Neen. Na de humaniora heb ik geschiedenis gestudeerd aan de Universiteit Gent, aangevuld met de lerarenopleiding. In 2004 ben ik afgestudeerd en in september van datzelfde jaar ben ik gestart als leerkracht in het middelbaar onderwijs. Tijdens het tweede jaar dat ik les gaf, heb ik de starterscursus gevolgd. Aangezien mijn ouders een landbouwbedrijf uitbaten had ik natuurlijk wel wat praktijkkennis. Ik ben ook altijd erg geïnteresseerd geweest in de sector. Ik had in het middelbaar of hoger onderwijs al voor een opleiding in de landbouw kunnen kiezen, maar toch ben ik blij dat ik geschiedenis heb gestudeerd. Dit heeft me altijd enorm geboid, en ik vind het goed dat ik dat diploma heb behaald.

Je hebt ondertussen dus toch besloten om je installatieattest te verzilveren?

Inderdaad, in 2010 ben ik gestopt met lesgeven en heb ik een deel van het ouderlijke melkveebedrijf overgenomen. We zijn in datzelfde jaar ook gestart met een bijkomende activiteit, namelijk het kweken van aardbeien. Ik heb deze carrièreswitch gemaakt omdat ik graag landbouwer ben en omdat de mogelijkheid zich voordeed. Tot nu toe ben ik nog altijd heel blij met mijn keuze, ook al is deze voor sommige mensen moeilijk te begrijpen. Zij snappen niet dat ik mijn job heb opgegeven om zelfstandige te worden, landbouwer dan nog. Ik geef toe dat het geen evidente keuze is en dat er heel wat onzekerheid is voor de toekomst, maar ik heb mijn hart gevolgd. Landbouw is mijn passie en ik ben heel blij dat ik de kans heb gekregen om in het bedrijf te stappen.

Heeft de starterscursus je geholpen bij de overname van het bedrijf?

Ik vind van wel. De cursus geeft meer achtergrond over de wetgeving, en over de zakelijke en financiële kant van het leiden van een bedrijf. Dit vind ik toch allemaal belangrijke zaken om te weten. Daarnaast leer je er ook de achtergrond bij de praktijkkennis die je al hebt.

Kan je nog tips geven of zaken aanraden aan mensen die ook overwegen om een landbouwbedrijf op te richten of over te nemen?

Ik kan de starterscursus ten zeerste aanbevelen omdat je er heel wat van opsteekt, ook al heb je reeds een zekere kennis over de land- en tuinbouw. Zowel de theoretische onderdelen als de stage zijn erg interessant. Tijdens de stage zie je hoe de zaken er op een ander bedrijf aan toegaan en dat is altijd nuttig. Je ontdekt een andere manier van werken, van het runnen van een bedrijf, ... Je leert sowieso dingen bij.

Bedankt en veel succes!

Graag gedaan!